

2010-12-15

Dnr 43-2010:1415

# Beslut för grundskola

---

efter tillsyn av Järla skola  
i Nacka kommun

2010-12-15

Järla skola, Rektor Henrik Ahlberg  
Box 4013  
131 04 NACKA

Nacka kommun  
131 81 Nacka  
info@nacka.se

## Tillsyn i Järla skola

Grundskola årskurs 1-6  
Förskoleklass

### Helhetsbedömning

---

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. En bedömning har gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Granskningen kan dock inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan.

Järla skola är en väl fungerande skola där eleverna når goda kunskapsresultat. I stort sett samtliga elever når de nationella målen för årskurs fem även om kunskapsresultaten i årskurs 3 varierat något. Tillsynen visar att kunskapsresultaten, liksom resultaten av skolans arbete med normer och värden, analyseras. Dessa analyser resulterar i utvecklingsområden för kommande läsår. Mot bakgrund av att det snart kommer nya nationella kursplaner för grundskolan har Järla skola påbörjat ett arbete med ämnesgrupper i så gott som samtliga grundskolans ämnen. I dessa grupper sker ämnesvisa pedagogiska diskussioner gällande de nya kursplanerna och bedömning av elevernas kunskaper i förhållande till de nya målen. Skolinspektionen är positiva till skolans utvecklingsarbete avseende de nya kursplanerna, men vill samtidigt betona vikten av att undervisningen utgår från de nu gällande kursplanerna i samtliga ämnen. Dessa behov också i större utsträckning ligga till grund för uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper, exempelvis i de individuella utvecklingsplanerna.

Skolan ger särskilt stöd till elever som bedöms vara i behov av detta. Det framkommer emellertid att både skolledning och lärare anser att tillgången till särskilt stöd för eleverna i de lägre årskurserna inte är tillräckligt. Skolinspektionen har också tagit del av exempel på skolans åtgärdsprogram och konstaterar att dessa inte uppfyller de krav som ställs på sådana dokument. Skolan behöver således se över sitt arbete med särskilt stöd.

Skolan leds av en rektor som är förhållandevis ny på skolan. Trots detta har flera utvecklingsarbeten påbörjats, bland annat organisationen med ämnesgrupper och en vidareutveckling av kvalitetsarbetet. Skolinspektionen gör emellertid bedömningen att rektorn också behöver ta ansvar för att alla som arbetar i skolan har ett gemensamt förhållningssätt till betydelsen av elevernas möjlighet till aktivt inflytande över utbildningens utformning liksom att skolans plan för arbetet mot kränkande behandling uppfyller de krav som ställs på en sådan plan.

### **Skolinspektionens beslut:**

Skolinspektionen har under tillsynen av Järla skola identifierat följande brister.

- Rektor har inte säkerställt att alla elever i behov av särskilt stöd får det stöd de behöver och att skolans åtgärdsprogram uppfyller författningarnas krav (1 kap. 2 § och 4 kap. 1 § 1985års skollag, 5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Rektor har inte säkerställt att lärarnas undervisning utgår från och omfattar kursplanernas krav i samtliga ämnen. (2 kap. 6 § grundskoleförordningen, Lpo 94, 2 Mål och riktlinjer, Lpo 94, 2.8 Rektorns ansvar, kursplanerna).
- Rektor har inte försäkrat sig om att lärarnas bedömningar av elevernas kunskapsresultat liksom de individuella utvecklingsplanerna uppfyller författningarnas krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Alla som arbetar i skolan har inte ett gemensamt förhållningssätt till betydelsen av elevernas möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad (4 kap. 2 § 1985års skollag, Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande).
- Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (14 a kap. 8 § 1985års skollag).

Kommunen och rektorn har ansvar för att åtgärder vidtas för att åtgärda ovanstående brister. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Nacka kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Nacka kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna.

**På Skolinspektionens vägnar**

Bertil Karlhager

Enhetschef

Anna Rydin

Undervisningsråd

**Bilagor:**

**Bilaga 1      Allmänt om tillsynen, beskrivning av skolan samt bedömningar**

## Bilaga 1

### Allmänt om tillsynen

---

Skolinspektionen genomför tillsyn i Nacka kommun under hösten 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Järla skola den 9 november 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Järla skola granskades vid det här inspektionstillfället med en tillsynsmodell, som innebär att granskningsfokus i huvudsak är riktat mot skolans ledningsfunktion och de rutiner som skolan ska ha för att säkerställa att eleverna har tillgång till en utbildning i enlighet med nationella krav.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

**Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.**

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Järla skola, dels den information som samlats in under besöket, då rektorn och biträdande rektorn intervjuades och informella samtal fördes med lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i ett kommunbeslut. Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits med anledning av påtalade brister efter att kommunbeslutet meddelades.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/Tillsyn](http://www.skolinspektionen.se/Tillsyn)).

## Beskrivning av Järla skola

---

**Tabell 1.** Antal elever på Järla skola

| Järla skola   | Antal elever |
|---------------|--------------|
| Förskoleklass | 54           |
| Grundskola    | 465          |

Källa: Skolans egna uppgifter i samband med tillsynen 2010.

Järla skola omfattar förskoleklass och årskurserna 1-6. Skolan leds av en rektor som till sin hjälp har en biträdande rektor och en skolintendent. Rektor och den biträdande rektor har delat upp arbetet så att rektor har det operativa ansvaret för två av enhetens förskolor och årskurserna 4-6 medan biträdande rektor har operativt ansvar för den tredje förskolan samt årskurserna 1-3. Rektor har dock det övergripande ansvaret för hela skolenheten.

Skolan har nyligen omorganiserats och ledningsgruppen består nu av rektor, biträdande rektor samt arbetslagsledarna. Denna grupp är skolans beslutsfattande organ.

Skolan har nyligen påbörjat ett arbete med ämnesgrupper som ska arbeta med utveckling av mål och undervisningsmetoder, bland annat inför de nya kursplanernas ikraftträdande.

Skolan ligger centralt i Nacka. I skolan finns också Nacka musikklasser årskurserna 4-6, vilka ingår i rektor ansvarsområde.

## **Bedömningar och motiveringar**

---

### **Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**

#### **Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag**

##### **Bedömning:**

Rektorn behöver försäkra sig om att alla elever i behov av särskilt stöd får det stöd de behöver. Rektorn behöver också förbättra åtgärdsprogrammen så att de uppfyller författningarnas krav.

##### **Författningsstöd:**

4 kap. 1 § 1985års skollag

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

##### **Motivering:**

I samtalet med skolledningen framkommer att skolan har dels en specialpedagog och dels ett så kallat resursteam bestående av lärare med blandad kompetens. Resursteamet fördelar sina särskilda stödinsatser enligt en behovsinventering som skolan genomförde före läsårets början och arbetar mot samtliga årskurser. Lärarna uppger dock att specialpedagogen och resursteamet arbetar främst med elever i behov av särskilt stöd i årskurserna 4-6. Enligt skolledningen skulle det också behövas en specialpedagog eller speciallärare som kan arbeta mot de lägre åren för att säkerställa att samtliga elever redan från början får med sig de kunskaper de behöver, vilket också bekräftas i samtal med lärarna.

Skolinspektionen har tagit del av exempel på åtgärdsprogram utarbetade vid skolan. Åtgärdsprogrammen innehåller en beskrivning av vilka åtgärder som behövs för att eleven ska nå målen men dessa är otydliga och svåra att utvärdera. Vidare framgår inte tydligt skolans insatser för att eleven ska nå målen, utan mycket av ansvaret läggs på eleven eller vårdnadshavarna. Åtgärdsprogrammen bör också omfatta hur och när åtgärderna ska följas upp.

##### **Bedömning:**

Rektorn behöver försäkra sig om att lärarnas undervisning utgår från och omfattar kursplanernas krav i samtliga ämnen.

##### **Författningsstöd:**

2 kap. 6 § grundskoleförordningen

Lpo 94, 2 Mål och riktlinjer och 2.8 Rektorns ansvar

Kursplanerna

**Motivering:**

Skolinspektionen har tagit del av en sammanställning av måluppfyllelsen i samtliga ämnen i årskurs 5 för 2009. I denna sammanställning framgår att det finns elever som inte når målen i svenska, engelska och matematik samt i idrott och slöjd. I övriga ämnen bedöms samtliga elever nå målen för utbildningen.

Med hjälp av diagnoser och nationella prov genomför skolan en uppföljning av elevernas kunskapsnivå i svenska, engelska och matematik. I samtal med skolledningen uppger denna att skolan sannolikt inte har samma gedigna uppföljning av måluppfyllelsen i övriga ämnen. Detta bekräftas, enligt Skolinspektionen, av det faktum att samtliga elever bedöms nå målen i dessa ämnen medan måluppfyllelsen varierar mer i svenska, engelska och matematik. Också den relativt svaga målformuleringen i de individuella utvecklingsplanerna och skolans fokus på svenska, engelska och matematik bekräftar ytterligare att skolan behöver se över såväl målformulering som bedömning i samtliga ämnen.

Skolledningen har själv identifierat målarbetet som ett utvecklingsområde och rektorn uppger att detta är ett av skälen till att skolan startat ämnesgrupper som kommer att arbeta med bland annat bedömning i respektive ämne.

**Bedömningsområde: Uppföljning och utvärdering****Bedömning:**

Rektorn behöver försäkra sig om att lärarnas bedömningar av elevernas kunskapsresultat följer författningarnas krav.

**Författningsstöd:**

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

**Motivering:**

Skolinspektionen har tagit del av exempel på individuella utvecklingsplaner. Samtliga av skolans individuella utvecklingsplaner är upprättade i det digitala bedömningssystemet PODB efter en given mall. Kvaliteten på de individuella utvecklingsplanerna varierar stort. Målen är i flera fall otydliga, saknas helt eller utgörs av en blandning av mål och en bedömning av eleven. Planerna har stort fokus på svenska, engelska och matematik och insatserna uttrycks ofta som att eleven behöver "träna extra". Pedagogernas eller skolans insatser för att eleven ska nå en högre måluppfyllelse framgår inte.

Skolinspektionen vill i sammanhanget påpeka att omdömen om elevernas kunskapsutvecklings ska ges i varje ämne som eleven får undervisning i och således inte, i skolans högre årskurser, ges ämnesövergripande för till exempel SO-ämnen eller NO-ämnen. Skolinspektionen noterar dock att skolans lokala kursplaner i dessa ämnen är ämnesövergripande vilket kan försvåra bedömningen av elevernas kunskaper i varje enskilt samhällsorienterade eller naturorienterade ämne.

## Huvudområde: Skolans lärandemiljö

### Bedömning:

Rektorn behöver försäkra sig om att alla som arbetar i skolan har ett gemensamt förhållningssätt till betydelsen av elevernas möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad.

### Författningsstöd:

4 kap. 2 § 1985-års skollag

Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

### Motivering:

I flera samtal med elever på Järla skola framkommer att de anser sig ha begränsat inflytande över planeringen av undervisningen och sitt eget lärande. Eleverna anger också att möjligheten till inflytande varierar mellan lärarna. I samtalet med rektorn bekräftas att elevinflytandet varierar och att det är ett utvecklingsområde. Rektorn uppger dock att skolans personal behöver börja med målarbetet (se bedömningsområde *Fokus på skolans uppdrag* ovan) innan skolan kan gå vidare och arbeta med elevinflytandet. Skolinspektionen gör trots detta bedömningen att rektorn behöver försäkra sig om att all personal har ett gemensamt förhållningssätt till betydelsen av elevernas möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningens utformning.

### Bedömning:

Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan.

### Författningsstöd:

14 a kap. 8 § 1985års skollag

### Motivering:

Skolinspektionen har tagit del av skolans årliga så kallade Likabehandlingsplan, som också innehåller skolans arbete mot kränkande behandling. Den innehåller ett tydligt avståndstagande från alla former av mobbning, trakasserier och annan kränkande behandling. En kartläggning av nuläget görs, men planen innehåller inga insatser som ska göras under året utifrån denna kartläggning. Vidare saknas tydliga rutiner för dokumentation. Planen gäller läsåret 2008/09 och enligt rektorn så ska den revideras snarast. Skolinspektionen förutsätter att eleverna ges möjlighet att delta i upprättandet av den nya planen.